

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Notitia Congregationum Et Tribunalium Curiae Romanæ

Plettenberg, Hunold

Hildesii, 1693

§. 4. De Governatore Urbis Romanæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63032)

centæ aliquando citationes leguntur,
quibus cum interloqui necesse sit, labor
videtur Humanis viribus major.

§. 4.

De Governatore Urbis Ro-
manæ.

1. Governatori commissus est gladius Ecclesiæ
Temporalis.
2. Quo licet dignior sit gladius Spiritualis Au-
ditoris.
3. Præcedit tamen Governator Camerarium, ca-
terosque Officiales.
4. Cognoscit causas civiles & criminales, sed
istas cum limitatione.
5. Has vero, & causas publicæ quietis præci-
puè.
6. & 7. Privilegia Governatoris.
8. In civilibus habet unum Locumtenentem.
9. Ubi & quando hic jus dicat.
10. Ad quem fiat appellatio à Locumtenente.
11. Locumtenentis emolumenta.
12. Duos habet Locumtenentes criminales cum
Substitutis, ubi & quando habeatur Tribu-
nal criminale, & qui intersint.
13. Modus in eo procedendi.

1. Gubern

Gubernator Urbis Romanæ est secundus Camerae Apostolicæ Minister, cui commissus est gladius Ecclesiæ temporalis, estque in Camera Apostolica Vice-Camerarius, & Camerarii Locumtenens. *Leo X. Const. 8. Etsi pro.* Adeoque Prælatus eximiis talentis magnaue experientia præditus.

2. Quamvis vero dignior sit gladius Spiritualis datus Auditori, quo animadvertit in animas, quàm sit gladius Temporalis, quem stringit Gubernator tanquam Executor brachii temporalis in corpora, idque in Urbe duntaxat, & ad quadragesimum ab Urbe lapidem, non in omnes indiscriminatim personas, prout facit Auditor Camerae, qui ferit non tantum habitantes in Urbe & vicinia, sed in exteris etiam & longinquis regionibus existentes, adeoque Gubernator ratione Officii sui inferior sit Auditore;

3. Præcedit tamen illum, cæterosque in Camera Clericos, imò Prælatos & Curiae Officiales omnes post Cardinales, etiam Regum Principumque Oratores, ac Pontificis Nepotes, aliosque Magna-

tes, qui ad Solium Papale adstare solent in publicis ac solennibus functionibus, idque non ratione Officii proprii, sed tanquam Vice-Camerarius, cui Camerarii jam pridem ex voluntate Pontificis vices suas subdelegarunt, adeo ut jure quasi præscripto hanc sibi delegationem, & dignitatem vindicare possit.

4. Ex Officio vero cognoscit Governator causas civiles & criminales. *Leo X. l. c.* Quoad Romanos autem, & incolas in civilibus Jurisdictio ejus limitata est in novo statuto *l. i. c. 41.* & quo ad causas Spirituales, & Ecclesiasticas Jurisdictio data est Vicario Papæ à Paulo III. *Const. 36. Licet.* Semel quot Mensibus visitare tenetur carceres. *Pius IV. Const. 58.*

5. Præcipuum ergo munus Governatoris ejusque Tribunalis versatur circa causas criminales, & delicta reorum castiganda. Cognoscit causas induciarum, quietis publicæ & ruptæ pacis. Audit querelas Vasallorum adversus Dominos suos, & causas salarum, & mercediorum intra fines territorii sui, nimirum quadragessimum ab Urbe lapidem, easque sine Tribunali, & Scriptura summarie, & manu regia decidit juxta Statuta Urbis, vel in eorum defectu, juxta juris
com

communis dispositionem, & Constitutionem Leonis X. *Et si pro.* Estque in his omnibus inter ipsum & Senatorem Urbis locus præventionis, si vero concurrant, Senator præfertur. *vestrius l. 2. c. 5.* At si causæ ad ipsius Tribunal delatæ sint, nemo præter Pontificem poterit eas ad aliud avocare. *Leo X. l. c.*

6. Propter sententiam sanguinis ab eo latam non incurrit irregularitatem; Potest autem augete & minuere pœnas tam de jure, quàm ex consuetudine infligendas; Potest etiam statutis derogare, & edicta publicare *Leo X. ibid.* Asserenti se aliquid facere de mandato Papæ omnino credendum est *Paulus V. Const. 107.* Graviora namque negotia communicat cum Pontifice, ideoque singulis Septimanis die Mercurii & Sabbati præ cæteris Officialibus accessum habet ad Pontificem, præterquam quod eum accedere aut per literas de rebus occurrentibus informare possit, quoties negotia, aut necessitas postulaverit.

7. Cum per Urbem incedit, præcedunt aliquot bipenniferi bini & bini, qui milites sunt Itali, sed diverso habitu & armis instructi ab his, qui pro custodia Pontificis constituti sunt, aluntur verò ex Camera ad servitium illius 300.

Apparitores cum Capiteo, qui per antonomasiam ad differentiam aliorum dicitur Barifellus Urbis Romanæ, & ex familiaribus esse solet Gubernatoris. De Luca Rel. Cur. Rom. disc. 36. Lunador.

8. Jam verò in causis Civilibus habet Gubernator unum duntaxat Locumtenentem, qui legum scientia, vitæ probitate & Romanæ Curiaë experientia insignis, atque ex loco, qui ab Urbe distet quadraginta saltem milliaribus, oriundus sit *Paulus V. Const. 71. universi agri.*

9. Hic jus reddit in aula Palatii Gubernatoris sedens pro Tribunali circa horam vigesimam (id est secundam circiter post meridiem) diebus singulis exceptis festivis de præcepto aut consuetudine Almamæ Urbis, nec non diebus Coronationis Pontificis viventis, ingressus Gubernatoris, Jovis, Lunæ & Martis immediatè ante diem, ipsoque die Cinerum, tota hebdomada majore, die commemorationis omnium fidelium Defunctorum & Vigiliæ Nativitatis Domini. *Paulus V. l. c.*

10. A sententiis definitivis Locumtenentis appellatur ad Papam & Sedem Apostolicam in causis appellabilibus. In causis

causis verò in quibus de Jure recursus datur, recurritur ad Governatorem, idque infra decem dies, qui causas hujusmodi per seipsum, vel alium ab eo deputandum expetit. *Paulus V. ibid.*

11. Locumtenenti solvuntur in principio cujusque Mensis à quolibet ex duobus Notariis causarum Civilium hujus Curiaë quinque Scuta auri in auro. Præterea percipit unum Julium pro singulis his expeditionibus: Pro quolibet mandato executivo non tamen in contumaciam, pro quolibet arresto in carceribus, mandato excarcerandi, significatione dotali, aut vigore termini, aut in vim litis pendentis, aut litis finitæ, aut stante deposito vel negatione, aut data cautione, de stando juri, & judicatum solvendo concessa. Pro qualibet etiam citatione, vel inhibitione vigore commissionis, aut extra Curiam decreta, dummodo in quolibet ipsorum casuum agatur de summa Scutorum auri septem, qui constituunt Julios septuaginta septem. *Paulus V. Consts 71. Universiagri.*

12. Præter Locumtenentem Civilem habet Governator duos criminales, & horum singuli suos Substitutos cum Notariis. Habetur Tribunal criminale in Palatio

Palatio Governatoris die Martis cuiuslibet Septimanæ, cui interfunt dicti duo Locumtenentes, & illi substituti, qui egerunt in causis, quæ proponuntur, Advocatus Cameræ & Fisci, Procurator Fiscalis Generalis cum uno alterove Substituto, Advocatus pauperum, & duo pauperum Procuratores.

13. In hoc Tribunali audiuntur Advocati & Procuratores defendentes reum, & accusantes, qui in Curia adhærentes Fisci seu instigatores vocantur. Pauperes suum habent Advocatum & Procuratorem, & si his addi cupiant alium causidicum, cui plus fidant, permittitur. Discussa causa delinquentis, refert Locumtenens, qui Judicem tum agit, causa merita, tam pro, quam contra reum prolata, & exquirat suffragia Congregatorum; Quæ excipit notatque Governator, qui proprium proferre votum non solet, refertque ad Pontificem, ut ab eo recipiat oraculum, quod quandoque conforme est iudicio Tribunalis, quandoque difforme, dum pro ratione, & diversitate circumstantiarum vel minuitur poena, vel augetur, vel etiam injungitur, ut res maturius discutiatur.

§. 5.

De Thesaurario Generali.

1. Thesaurarius olim Custos erat æris Camerae, nunc custodit illud Campsor Depositarium.
2. Qui Thesaurarius secretus dicitur, hic verò Generalis, cum sit Judex cæterorum.
3. Etiam in causis criminalibus, & magnam illi concessit facultatem Pius IV.
4. Et Sixtus V.
5. Habet curam Congregationum Montium, Computorum & Baronum.
6. Habet etiam domi suæ Congregationem. Qui ad eam admittantur.
7. Et interest omnibus Conventibus, in quibus agitur de redditibus Camerae.
8. Quem locum occupet inter cæteros Prælatos.
9. Officium ejus quando vacet, & quantie-
matur, quantumque proferat.

I.

Proximus post Camerarium in Camera, Apostolica ratione Officii est Thesaurarius seu Præfectus ærarii, cujus Officium quondam erat æs Camerae Apostolicæ recipere, custodire, & ubi
opus